

SLUŽBA BOŽJA

LITURGIJSKO-PASTORALNI LIST

GODINA VIII

MAKARSKA 1968.

BROJ 3

SVETO PISMO V DUHOVNIKOVEM ZASEBNEM ŽIVLJENJU

Ker je sveto pismo božja knjiga in neizčrpna zakladnica verskih resnic, duhovnik pa poklicni oznanjevalec božje besede, mora zavzemati tudi v duhovnikovem zasebnem življenju sveto pismo prvo mesto. Sveto pismo mora navdihovati vse duhovnikovo delo. Oblikovati mora duhovnikovo notranjo podobo, da bo kljub zunanjim vplivom ostal mož božji in bo njegovo oznanjevanje rodilo globoke duhovne sadove v vernikih. Res je, da mora biti duhovnik v pridigli sodoben. Pokazati mora vsestransko razumevanje problemov sodobnega človeka in svojo besedo zastaviti tako, da bo govoril v jeziku današnjega časa. Vendar tako pridiganje ne sme izrivati božje besede. Kdor bi mislil, da je sodoben že s tem, da navaja čim več zgledov iz sodobnega življenja ali zanimivih zgodb iz preteklosti, ki pojasnjujejo sodobno življenje, utegne biti zanimiv, duhovit, toda če vse to ne bo zalito z božjo besedo, ne bo rodilo duhovnih sadov. Pridiga ne sme biti razkazovanje svetnega znanja ali duhovito zabavanje publike, čeprav bi trenutno res koga zainteresirala, ampak oznanilo božje besede. Božjo besedo je treba aktualizirati. Bistvo pridige je v tem, da ljudje začutijo, da je Bog spet spregovoril. Ljudje, ki prihajajo v cerkev, so željni predvsem božje besede, ne svetne učenosti. Kolikor pridiga organsko ne raste iz svetega pisma, je in ostane prazno besedičenje, kot zatrjuje apostol narodov: »Zapovej (tako pravi Timoteju), naj ne uče drugega nauka in naj se ne ukvarjajo z bajkami in brezkončnimi rodovniki (mi bi rekli, naj pridigar opusti don Boscove sanje in naj se ne sklicuje na vernost sodobnih popevkarjev), ki pospešujejo prepire, ne pa božje uredbe, ki je v veri... Od tega so nekateri zašli in se obrnili k praz-

nemu besedičenju; učitelji postave hočejo biti, pa ne razumejo, kar govore, in ne, kar zagotavljajo» (1. Tim 1, 4. 6. 7).

Božja beseda, zajeta v svetem pismu, je vedno živa. Kadar koli beremo sveto pismo, Bog sam govori z nami po Sv. Duhu. Kakšno življenjsko moč ima božja beseda najbolje vidimo v tem, da še danes, čeprav je poteklo več stoletij kar je bila človeku sporočena ali zapisana, še vedno užiga. Na nas učinkuje prav tako, kakor je učinkovala na tiste, katerim je bila naslovljena. Božja beseda je nadčasovna. Koliko jih je, ki se pod vplivom božje besede še danes odločajo za popolnejše življenje! Zaradi nje se mnogi odpovedo vsemu, zaradi nje so pripravljeni sprejeti vse, tudi smrt, samo da ji ostanejo zvesti. Če božja beseda ne bi bila živa, vedno sočasna, ne bi imela moči, da bi vplivala na življenjske odločitve. Kdo se danes navdušuje za ideale Iliade in Odiseje? Kdo se odloča pod vplivom Hammurabijevega zakonika ali Aristotelovih kategorij? Je kdo pripravljen dati zanje življenje? Te časovne sopotnike svetega pisma samo občudujemo, nimajo pa nikakvih življenjskih moči. Edino božja beseda je živa in zato učinkovita. Ostrejša je kakor vsak dvorezen meč in prodre do ločitve duše in duha, tudi do sklepov in mozga ter razsoja misli in namene srca (prim. Herb. 4, 12).

Duhovnik se mora s svetim pismom sprijazniti. Knjiga mora postati njegov osebni prijatelj. Vsak dan ali celo večkrat na dan naj se razgovarja z njim. S to edino knjigo v roki, in v srcu pravi škof Colmar, ima kristjan več modrosti od onih, ki imajo cele knjižnice. On ve, čemu je na svetu, ve, kaj Bog od njega pričakuje in ve, kaj mora storiti, da doseže večno srečo. Redno branje svetega pisma je vir bogatega duhovnega življenja in zato tudi uspešnega pastoralnega dela. Ker je sveto pismo izredna knjiga, ga ne smemo brati kot navadne knjige. Branje svetega pisma ni kratkočasje. Za plodno izrabo bogate duhovne vsebine morajo sodelovati vse naše duševne zmožnosti. Duhovno branje svetega pisma ne stremi toliko za poznavanjem njegove vsebine, to mora storiti študij, ampak za usvajanje vsebine. Tako branje je v duhovnikovem osebnem življenju nenadomestljivo sredstvo za usklajevanje življenja z verskim naukom, katerega mora duhovnik brezpogojno oznanjati. Če bo duhovnik nenehno črpal iz neusahljivega vira božjih resnic, njegova pridiga ne bo samo ponavljanje

svetopisemskih stavkov, ampak bo v resnici izžarevala evangeljski duh. Zato mora, po stoletni izkušnji, dobro branje svetega pisma obsegati štiri točke:

1. odpri sveto pismo in beri zdržno nekaj vrstic ali eno poglavlje (branje),
2. nato v tihoti razmišljaj o tem, kaj ti Bog hoče povedati (premišljevanje),
3. potem skušaj stopiti v razgovor z Bogom in mu odgovori na osnovi prebrane besede (molitev),
4. končno vstani in tudi ti tako stori (dejanje).

1. Branje

Vzemi in beri, to je najvažnejše! Če je le mogoče beri redno, vsak dan! V katerem dnevnem času, ni važno. Morda zjutraj pred premišljevanjem ali po njem. Še bolje je, če duhovno branje svetega pisma oddelimo od premišljevanja in ga opravimo v prostem času čez dan ali zvečer. Najmanj primerno je tako branje med jedjo, kar je v komunitetah v navadi, ker tu sploh ne more biti govora o duhovni izrabi svetopisemske vsebine kot bo pokazalo nadaljne izvajanje, ampak celo ponižuje božjo besedo, ki naj pospeši prebavo! Morda bo najbolje, če duhovno branje opravimo po nekem ceremonielu. Vzvišenosti božje besede se to spodobi. Zato bo prav, če imamo sveto pismo stalno odprto na stojalu, ki je lahko lepo pregrnjeno. Stojalo naj bo na vidnem kraju: pri pisalni mizi, knjižni omari, blizu postelje. Če je le mogoče naj v bližni brli skromna luč in tudi kakšna lenčnica ob stojalu ne bo odveč. Odprta knjiga nas sama vleče k sebi. Prav je, če že vnaprej točno določimo čas: pet minut, deset ali četvrt ure. Preden pričneš z branjem, postoj približno eno minuto v zbranosti in pomisli, da bo sedaj Bog govoril s teboj po Sv. Duhu. To osveščenje bo pripravilo ugoden sprejem božji besedi.

Beri počasi in s premislekom. Vsaka beseda mora narediti svoj vtis. Gre za polno izrabo vsebine. Če te kakšna misel posebno prevzame, se za hip zamisli, kar ti nima kaj povedati, mirno pusti ob strani. Išči dragocen zaklad, zato se pri vsakem stavku vpašaj, kaj pomeni to zate, kar si probral. Pri branju ne opusti opomb, ki pripomorejo h globljemu razumevanju svete vsebine. Dobro je, če imamo pri roki kak komentar. Ker nimamo v slovenščini doslej nobenega komentarja k svetopisemskim knjigam, ne bo

odveč, če nasvetujem saj nekaj tovrstne literature. Ne gre za učene biblične razprave, ampak, za poljudne, vendar na višini sodobne biblične znanosti, sestavljene komentarje. Napisani so za preproste ljude, zato vsebinsko ne bodo težki, če le jezik ne bo delal preglavic. Tistim, ki obvladajo nemščino svetujem zbirko *Kleiner Kommentar — Neues Testament*, ki jih izdaja katoliški Bibelwerk v Stuttgartu. Zbirka obsega komentarje k vsem knjigam nove zaveze. Knjige so pisane pregledno, jasno in polne bogate vsebine. V angleščini je zelo priporočljiva zbirka *New Testament Reading Guide* (Vodič v branju nove zaveze), ki izhaja v Minnesoti v ZDA. Za preprostega bravca je malo težja, ker upošteva več tekstne kritike. Komur je prvi srcu samo duhovni smisel svetoga pisma, naj seže po odlični zbirki *Geistliche Schriftlesung*, ki jo izdaja založba Patmos v Düsseldorfu. Sodelujejo najboljši poznavalci nove zaveze: K. H. Schelkle, H. Schürmann, M. Zerwick... Za staro in novo zavezo so znanstveno nenadkriljivi komentarji, ki jih izdaja protestanski Bibelwerk v Göttingenu. Komentarji so obsežni, zato imajo bolj študijski namen kot razgrinjanje duhovne vsebine svetih knjig.

2. Premišljevanje

Pri branju svetoga pisma se bodo posebno živo vtisnile v spomin zgodovinske epizode stare in nove zaveze. Ker so bili zunanji dogodki v svetem pismu vedno nosilci razodetih resnic, moramo o njih razmišljati. Treba je vpreči vse duševne smožnosti in razgibati fantazijo, da dogodek čim bolj živo stopi pred oči. Preko zunanjega dogodka bomo prodrli do razodete resnice, ki se je ob dogodku manifestirala. Kakor je Marija vse besede ohranila in jih v svojem srcu premišljevala (Lk 2, 19), tako bomo tudi mi ob zgodovinskih dogodkih premišljevali, kaj naj pomenijo (Lk 1, 29). Besede svetoga pisma so bile vedno vodnik in usmerjevalec h globljim resnicam. Sv. Duh bo pomagal, da bomo zanesljivo prodrli do razodetih resnic. Bog se razodeva v tihoti. Razodeva se tistimu, ki si vzame čas in v tihoti premišljuje božjo besedo. Bog bo položil v dušo seme, ki bo gotovo vzkliko. Tako bo zunanja beseda izzvala notranjo. Božja beseda bo našla odmev v duši. Porajale se bodo nove misli, polne bogate vsebine, ki bodo prevzemale srce. Med množtvom misli bo posebno izstopala ena. To je

tista, ki jo Bog, po luči vere, da spoznati in pomeni včasih pravo odkritje. Uveljavi se tako močno, da popolnoma prevzame srce. Razodetje se poostvarja.

3. Molitev

Misel, ki je posebej prišla v zavest, je božja beseda izgovorjena tebi osebno. Če te je Bog tako notranje nagovoril, ne boš več molčal, ampak boš rad odgovoril. Božja beseda terja vedno naš odgovor. Notranje spoznanje spremljajo ustrezna čustva: radost ob spoznanju nove resnice, notranji mir, občutek duhovnega bogatstva. Ti afekti nosijo dušo pred Boga. Človekov odgovor Bogu je molitev. Stopi v razgovor z Bogom! Razgovarjaj se kot prijatelj s prijateljem. Išči samo Boga in njegove sreče. Duhovno branje svetoga pisma ne sme ostati pri branju ali razmišljanju, ampak mora preiti v razgovor z Bogom.

4. Dejanje

Misel mora preiti v akcijo. Spoznanju mora slediti ustrezno delovanje. Bog te pošilja. »Pojdi in tudi ti tako delaj« (Lk 10, 37) je temeljni imperativ duhovnega branja. Vsak, kdor božje besede posluša in jih spolnjuje, bo podoben pametnemu možu, kateri si je postavil hišo na skalo (Mt 7, 24). Besede, ki jih je Bog položil v srce, prenesi v vsakdanje življenje. Pod njenim vplivom se odločaj. Tem odločitvam ustrezno delaj. Božja beseda, ki se z delom ostvarja postane »beseda večnega življenja« (Jan 6, 68). Tako bo beseda, ki je po sebi mrtva, prešla v dejanje, sam pa boš ob tem občutil, »kako smo iz smrti prešli v življenje« (Jan 3, 14).

Zaživimo novo življenje! Tudi naše okolje naj zadiha novo življenje! Božja beseda, ki bo znava ostvarjena bo preobrazila svet.

dr. Francè Rozman

U prošlom broju »Službe Božje« potkrala se štamparska pogreška koja mijenja smisao. Na str. 167. redak 21 odozdo mjesto »do 4. st.« treba biti »od 4. st.«